

FUNDACJA MAMY I TATY

Konferencja prasowa:

- Strategia Odbudowy Rodziny
- Rozwód 2.0

 centrum **prasowe**
bezpłatne materiały dla mediów

Warszawa, 5 czerwca 2017

Agenda

- Wstęp: Marek Grabowski
- 7 lat Fundacji Mamy i Taty: Zofia Snażyk
- Strategia Odbudowy Rodziny oraz Rozwód 2.0: Marek Grabowski
- Komentarz do wyników badań: prof. Dominika Maison

7 lat Fundacji Mamy i Taty

Kim jesteśmy?

- Fundacja Mamy i Taty została założona w 2010 roku przez trzy matki – fundatorki.
- Jesteśmy Organizacją Pożytku Publicznego.
- Działamy w oparciu o środki pozyskane od indywidualnych darczyńców. Nie korzystamy z dotacji rządowych i partyjnych.

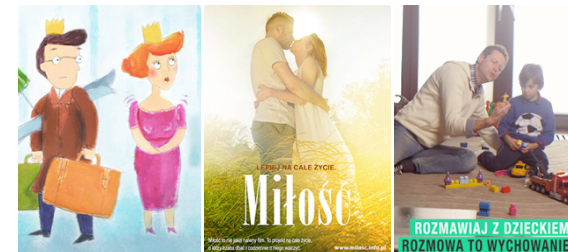

Jak widzimy swoją rolę?

- Zadawać pytania, **inspirować** odpowiedzi, wybijać z myślenia wyłącznie w nurcie kultury hedonizmu lub konsumpcji.
- **Wzmacniać** postawy „**być**”.
- **Informować**, inspirować, motywować do działania na rzecz zmiany kulturowej.

Co do tej pory zrobiliśmy?

- Prowadzimy kampanie społeczne i przygotowujemy raporty związane z rodziną.
- W 2010 roku wystąpiliśmy w obronie swobody wypowiedzi i ochrony dzieci przed radykalnymi ruchami LGBT+.
- Przeprowadziliśmy kampanie:
 - „Rozwód – przemyśl to!” oraz „Miłość – lepiej na całe życie” skierowane na trwałość rodziny
 - „Wychowanie to rozmowa” zachęcającą do aktywnego uczestnictwa w wychowaniu dzieci
 - „Pomyśl o dziecku” pokazującą pozytywny wpływ posiadania rodzeństwa na rozwój dziecka
 - „Nie odkładaj macierzyństwa na potem” zwracającą uwagę na problem coraz późniejszego posiadania dzieci w polskich rodzinach.
 - „Fajnie być Tata!” – kampania dotycząca wartości ojcostwa

Na gruncie międzynarodowym

- **Podpisanie deklaracji z Cape Town** potwierdzającej, iż naczelną wartością jest rodzina składająca się z małżeństwa kobiety i mężczyzny.
- **Apel do Parlamentu Europejskiego** w sprawie Ochrony Dzieci przed Szkodliwymi Treściami Audiowizualnymi.
- Partnerstwo w inicjatywie: „**Mama, Tata i Dzieci**” mającej na celu utrzymanie autonomii państw członkowskich w obszarze prawa małżeńskiego i rodzinnego.
- Przygotowujemy się do stworzenia w 2018 roku **oddziałów Fundacji Mamy i Taty poza granicami Polski.**

SOR: Strategia Odbudowy Rodziny

Potrzeba Odbudowy Rodziny

Procent rozwodów w miastach

68 000 rozwodów

**Dziatność 1.31
zamiast 2.1**

Konieczność odbudowy rodziny: family mainstreaming

Rozpatrywanie każdego aktu prawnego nie tylko pod kątem skutków ekonomicznych, ale pod kątem:

Wpływu na rodzinę.

Reorientacja polityki Państwa na budowanie silnych i trwałych rodzin.

Oddzielenie polityki pro-rodzinnej od polityki socjalnej.

Family mainstreaming cele:

1. Ograniczenie liczby rozwodów o 30% do 45 tysięcy
2. Zachęty do zawierania małżeństw
3. Budowanie pozytywnej kultury pro-rodzinnej
4. Zatrzymanie emigracji

Rozwody

■ Rozwody:

- 439/ 1000 w miastach
- Polska plasuje się w środku Europy w skali rozwodów
- Negatywne konsekwencje:
 - Dla dzieci: przestępczość, uzależnienia, depresje, bulimia, anoreksja itp.
 - Dorośli: problemy w pracy, depresje, agresja itp..

■ Rozwiązania:

- Mediacje
- Kursy przedmażeńskie cywilne
- Ulgi podatkowe za staż małżeński
- Edukacja w szkole (komunikacja interpersonalna plus pozytywne wzorce rodziny)
- Zmiana systemu punktowania spraw rozwodowych w porównaniu z innymi sprawami sądowymi

Wzmacnianie ojcostwa

■ Ojcowie:

- Negatywny wizerunek w mediach
- Duża presja
- Relatywnie niska opieka na dziećmi przyznawana ojcom po rozwodach.

■ Rozwiązania:

- Work & life balance
- Edukacja w szkole, pozytywne wzorce mężczyzny i ojca
- Wspieranie instytucji pozarządowych kształtujących mężczyzn (harcerstwo, organizacje sportowe, duszpasterstwo młodzieży)

Promocja małżeństwa i rodziny

■ Presja:

- Środowisk uważających małżeństwo i rodzinę składającą się z mamy/taty/dzieci za przeżytek i formę instytucji opresyjnej
- Naciski na kulturowe kształtowanie młodzieży w stronę wyboru alternatywnych rozwiązań instytucjonalnych (jednorazowe relacje, konkubiny, patchwork, związki jednopłciowe)
- W konsekwencji: zniekształcenie seksualności dojrzewających młodych osób, zinternalizowanie norm nakierowanych wyłącznie na indywidualną przyjemność, wprowadzenie jako normy ryzykownych zachowań seksualnych (np. częste zmiany partnerów).

■ Rozwiązania:

- Promowanie małżeństwa i rodziny, wspieranie organizacji pozarządowych o charakterze pro-rodzinnym
- Kampanie społeczne na rzecz rodziny
- Zachęta dla firm, aby w kampaniach komercyjnych pokazywały rodziny z 2-3 dziećmi
- Wycofanie się z deklaracji dotyczących wspierania na forum międzynarodowym postulatów środowisk LGBT+

Wytyczne

RZĄD

Zdrowie

- Polityka zdrowia prokreacyjnego
- Wspieranie wcześniejszego zawierania małżeństw

Edukacja:

- Lektury
- Nauka rozwiązywania konfliktów, budowania relacji

Polityka społeczna/ finanse

- Ulgi podatkowe dla trwałych małżeństw
- Wspólne rozliczenia podatkowe rodziny
- Prawo wyborcze dzieci cedowane na rodziców
- Wspieranie budownictwa (domy)

Ministerstwo sprawiedliwości

- Opieka naprzemienna
- „Urealnienie” rozpraw rozwodowych (koszty, czas)
- Obowiązkowe mediacje
- Świeckie kursy przedmałżeńskie

NGO's

Kościół

- Mocniejsze akcentowanie wartości rodziny i wierności
- Poprawa kursów przedmałżeńskich

Harcerstwo:

- Promowanie harcerstwa
- Nauka odpowiedzialności za innych, wierności

Sport

- Uczestnictwo młodzieży w klubach
- Nauka odpowiedzialności za siebie i innych

Duszpasterstwo młodzieży:

- Większy wysiłek w angażowanie dzieci i młodzieży
- Budowanie ideału miłości małżeńskiej: wierność, odpowiedzialność

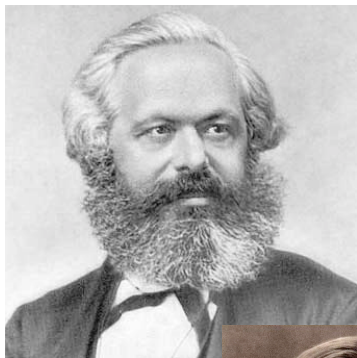

Rozwody

Wnioski z badań

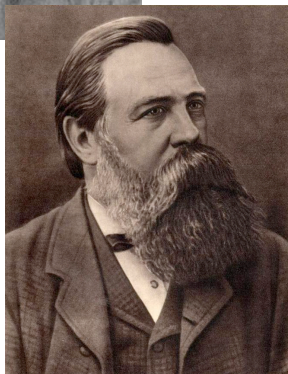
Rys historyczny

„Widmo komunizmu krąży nad Europą.” /Karol Marks/

Likwidacja nierówności społecznych poprzez usunięcie:

- a. Własności
- b. Religii
- c. **Rodziny** jako nośnika wartości konserwatywnych

Fryderyk Engels

- a. Rodzina jako miejsce walki klas ...
- b. → likwidacja płci
- c. Hasła przejęte przez środowiska feministyczne i LGBT+

Rozwody - Rys historyczny

- Małżeństwo do Reformacji było trwałe i nierozzerwalne
- Rozwody dotyczyły wyłącznie elit.
- 1752 r. Fryderyk II Pruski: małżeństwo wyłącznie jako umowa cywilna
 - Silny wpływ na Józefa II (Austria) oraz inspiracja dla prawa Rewolucji Francuskiej
- Praktyczna możliwość rozwodu to wiek XX
- W Polsce istniała możliwość rozwodów na mocy prawa wprowadzonego przez Napoleona.
- 1 stycznia 1946 rok – wprowadzenie rozwodu na terenie całego kraju

238

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI VITAL STATISTICS OF POPULATION

Rozwody Divorces

 TABL. 32 (62). ROZWODY
DIVORCES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	1980	1990	2000	2010	2014	2015
OGÓŁEM^a TOTAL^a	39833	42436	42770	61300	65761	67296
Miasta <i>Urban areas</i>	33868	34299	36040	47394	48490	48896
Wieś <i>Rural areas</i>	5862	7287	6654	13423	16632	17587
Zagranica <i>Abroad</i>	x	x	76	483	639	813

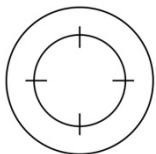
Małżeństwo i rodzina jako powszechnik społeczny

Małżeństwo i rodzina są tak samo wysoko cenione w zupełnie różnych kulturach ze wszystkich stron świata. Jest podstawową komórką społeczną, zapewniającą stabilność i bezpieczeństwo.

Chociaż niektóre kultury przyzwalają na rozwód, jest on zawsze traktowany jako bardzo poważna decyzja, nad którą należy się zastanowić i nie podejmować jej lekkomyślnie.

Cele badania i metodologia - Maison and Partners

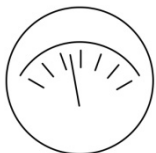
GŁÓWNY CEL MODUŁU ILOŚCIOWEGO

Diagnoza postrzegania rozwodów (przyczyny, konsekwencje, emocje, itp.) przez społeczeństwo polskie.

METODA

CAWI (Computer Assisted Web Interview) na panelu badawczym Ariadna w ramach cotygodniowego sondaża Detektor Opinii (badanie typu omnibus)
Ogólnopolska reprezentatywna próba Polaków 18+
N=1000

CZAS REALIZACJI

10-15 marca 2017 r.

Rozwód – postrzeganie

Skutki dla rozwiedzionych 1/3

Rozwód nie jest obojętny dla samych małżonków. Jest wyraźnym przejawem braku sukcesu, w tak ważnej sprawie, w którą zainwestowali część swojego życia, a potwierdzili słowem i przyrzeczeniem. Rozwód to nie tylko poczucie klęski, ale również trwałe konsekwencje w sferze psychologicznej i zdrowotnej oraz brak pewności jutra.

Skutki 2/3

- Stan zdrowia
 - Osoby rozwiedzione w porównaniu z osobami pozostającymi w związkach małżeńskich gorzej oceniają swój stan zdrowia. Zależność ta dotyczy zarówno kobiet jak i mężczyzn.

Samoocena stanu zdrowia	Stan cywilny	
	Rozwiedziony/a (%)	Zamężna/żonaty (%)
Bardzo dobre	7,5	14,3
Raczej dobre	51,1	57,0
Raczej złe	28,2	20,7
Bardzo złe	10,6	6,5
Nie wiem	2,6	1,5
Razem	100	100

Źródło: Paweł Rydzewski, *Socjologiczne analizy rozwodów. Aspekty teoretyczne, empiryczne, metodologiczne*, Wydawnictwo WSPA, Lublin 2010, s. 77.

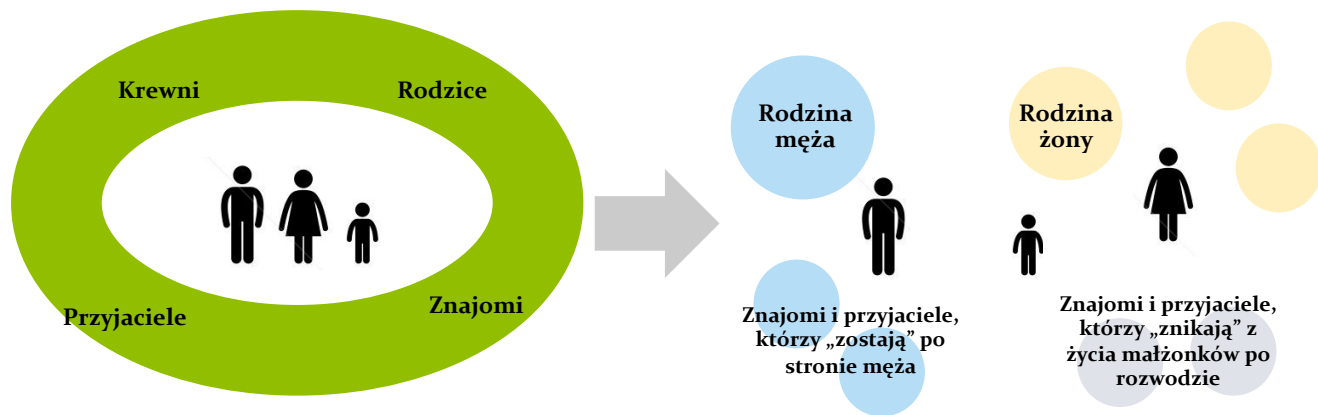
Skutki 3/3

- Stan psychiczny
 - Według badań, skutkiem rozwodu jest ogólnie mniejsze poczucie szczęścia. Wyniki wskazują, że osoby rozwiedzione znacznie rzadziej niż małżonkowie odczuwają satysfakcję z życia. Zależność ta jest obserwowana zarówno u kobiet, jak u mężczyzn.

Poczucie szczęścia z obecnego życia	Stan cywilny	
	Rozwiedziony/a (%)	Zamężna/żonaty (%)
Bardzo szczęśliwy(a)	5,3	24,0
Raczej szczęśliwy(a)	51,5	64,0
Niezbyt szczęśliwy(a)	32,6	9,8
Nieszczęśliwy(a)	6,6	1,0
Trudno powiedzieć	4,0	1,2
Razem	100	100

Źródło: Paweł Rydzewski, *Socjologiczne analizy rozwodów. Aspekty teoretyczne, empiryczne, metodologiczne*, Wydawnictwo WSPA, Lublin 2010, s. 85.

Rozwód – zmiana w relacjach z otoczeniem

Każdą rodzinę otacza krąg ludzi – krewni, przyjaciele, znajomi, z którymi utrzymuje ona relacje społeczne. Rozwód nie tylko kończy relację między dwojgiem ludzi, ale także często zrywa wieloletnie więzi w ich gronie znajomych, bliskich.

Wpływ rozwodu na dziecko 1/2

Nawet spokojnie i kulturalnie przeprowadzony rozwód jest trudnym przeżyciem dla dziecka, ponieważ znany mu dotąd świat ulega rozpadowi. Wspomnienia tego okresu dzieciństwa nadal wywołują żywe emocje u respondentów, choć minęło wiele lat i teraz sami pozakładali już rodziny i mają dzieci. Rozwód rodziców ma wielorakie konsekwencje dla dziecka, na kilku poziomach:

- **Przeżywanych emocji:**
 - Poczucie bezradności – dziecko ma poczucie braku wpływu na swoją sytuację
 - Lęk i niepewność, związane z przyszłością
 - Wstyd przed rówieśnikami
 - Smutek, zagubienie.

Wpływ rozwodu na dziecko 2/2

- **Społecznym**
 - Wycofanie – dziecko jest skoncentrowane na swoich przeżyciach, poradzeniu sobie z kryzysową sytuacją, przez co brakuje mu siły, energii do zaangażowania w inne dziedziny życia.
 - Osamotnienie, izolacja – dziecko samo wycofuje się z kontaktów, ale może być też mniej atrakcyjne dla rówieśników – może zachowywać się agresywnie, nie poświęca innym uwagi, mniej chętnie mówi o sobie, nie może zaprosić ich do siebie do domu. W efekcie inni się od niego odsuwają.
- **Psychologicznym** – rozwód może mieć też dalekosiężne konsekwencje dla funkcjonowania w dalszym życiu:
 - Poczucie odrzucenia – szczególnie, gdy jedno z rodziców usuwa się z jego życia
 - Obniżenie poczucia własnej wartości
 - Problemy z nawiązywaniem relacji.

Rozwód z perspektywy dziecka - cytaty

„Dochodziło z kuchni, jak się kłóć, **nie wszystko taki dzieciak rozumiał**, ale było wiadomo, że nic dobrego w dłuższej perspektywie z tego nie wyjdzie.” (mężczyzna 46 lat, rozwiedzeni rodzice)

„**Strasznie się wstydziłam**, że jestem dzieckiem rozwodników i ukrywałam to. W dzieciństwie byłam bardzo zestresowana i wycofana, mająca **bardzo mało przyjaciół**.” (kobieta, 27 lat, rozwiedzeni rodzice)

„**Czułam się gorsza**, bo nie było go na co dzień, miałam go tylko od święta. **Ukrywałam to**, kręciłam przed koleżankami, bo wiedziałam, że przez to jestem gorsza.” (kobieta, 49 lat, rozwiedzeni rodzice)

„Nie byłam na niego zła, tylko czułam się **taka zdradzona mocno, taka nieważna, niekochana**. Przedtem czułam się jakaś taka szczęśliwsza, a potem już czułam się gorsza.” (kobieta, 49 lat, rozwiedzeni rodzice)

„Ten **brak poczucia wartości**...Przez lata go budowałam, nawet chodziłam na taki kurs budowania własnej wartości.” (kobieta, 49 lat, rozwiedzeni rodzice)

Istotna rola ojca w życiu dzieci

Wyniki istotnej części badań dotyczących wpływu matki i wpływu ojca na rozwój dziecka w wyraźny sposób wskazują na szczególnie duże znaczenie roli ojca. W przypadku tych konkretnych przedsięwzięć badawczych rola ojca okazywała się istotniejsza od roli matki:

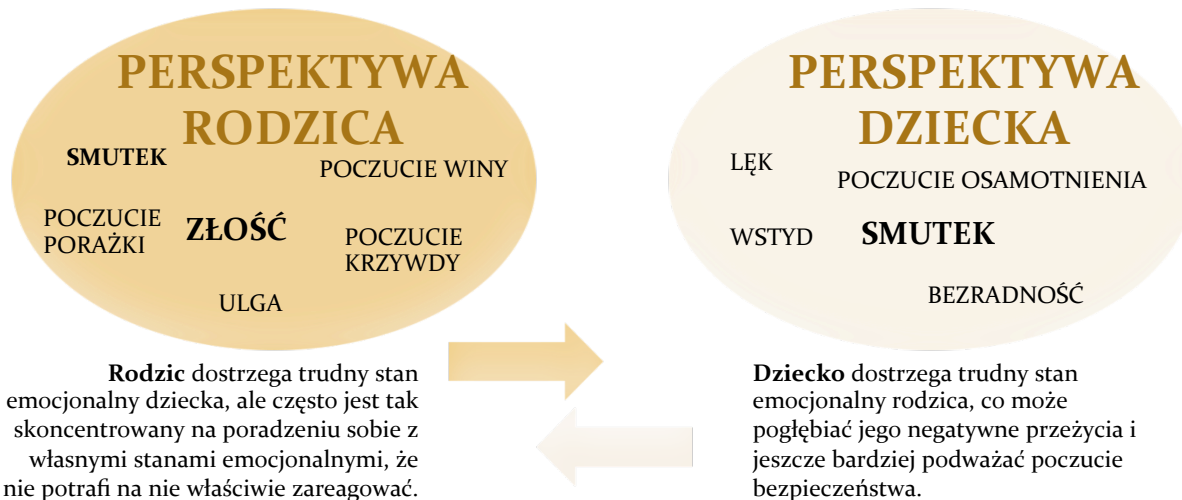
- **Problemy z nauką i przemocą rówieśniczą nastolatków** zdarzają się częściej w rodzinach, gdzie w dzieciństwie brakowało bliskości lub akceptacji ojca (Chen i inni, 2000; Forehand and Nousiainen, 1993).
- Mężczyźni, którzy mieli w dzieciństwie dobrą relację z ojcem **lepiej radzą sobie z sytuacjami problemowymi i stresem w dorosłości** (Mallers, M., 2010).
- **Zaburzenia osobowości i zaburzenia jedzenia** zdarzają się częściej wśród kobiet, które czuły się odrzucone przez ojców (Dominy i inni, 2000; Rohner and Brothers, 1999).
- **Poczucie szczęścia, satysfakcji życiowej oraz niski poziom lęku i depresji u młodych dorosłych** wiąże się z silną więzią z ojcem (Amato, 1994).

Kluczowa rola ojca i relacji z ojcem we wspieraniu zdrowego rozwoju dzieci i młodzieży oraz zapobieganiu zachowaniom ryzykownym i problemowym obejmuje szereg ważnych obszarów życia i ma przełożenie na funkcjonowanie dzieci zarówno w dzieciństwie, jak i w życiu dorosłym.

W szczególności ojciec pomaga dzieciom w budowaniu poczucia własnej wartości, zdrowej tożsamości płciowej synów i córek, przygotowuje dzieci do respektowania norm społecznych, uczy radzenia sobie z trudnościami i wyzwaniami życia. Swoim wpływem ojciec chroni dzieci przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i zaburzeniami psychicznymi, a także przed popadaniem w konflikt z prawem (Rohner & Veneziano, 2001).

Inwestycja w ojcostwo to także ogromne oszczędności finansowe dla państwa wynikające z ograniczenia skali problemów dzieci i młodzieży oraz skali kosztownych konsekwencji problemów zdrowotnych, a także zachowań ryzykownych i przestępczych młodych ludzi, w których wychowaniu zabrakło aktywnego, życzliwego i umiejętnego zaangażowania ojca.

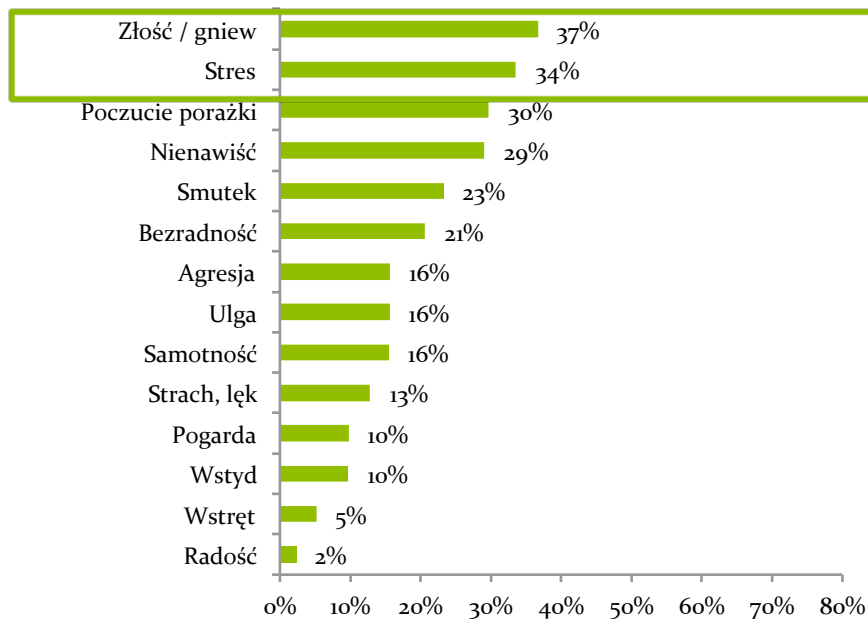
Emocje związane z rozwodem 1/2

Emocje związane z rozwodem 2/2

Jak się Panu/i wydaje, jakie emocje i odczucia zazwyczaj towarzyszą rozwodowi? Proszę wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi.

N=1033, wszyscy badani

Złość i stres

Postrzeganie skuteczności działań edukacyjnych i systemowych: czynniki

Na podstawie analizy czynniowej obserwuje się, że testowane pomysły na rozwiązania edukacyjne i systemowa grupują się w 4 czynniki:

Terapia, kurs, czyli:
lepsze kursy przedmałżeńskie,
refundowana terapia, kursy
rozwiązywania konfliktów

„Mięka” pomoc systemowa,
czyli: mediacje, przywrócenie instytucji
separacji, możliwość wystąpienia o rozwód
dopiero po roku małżeństwa

Sposoby na
zmniejszenie liczby
rozwodów w Polsce

Edukacja, kampanie społ.,
czyli: nauczanie w szkołach , kampanie
społeczne, promowanie kultury rodzinnej w
mediach

„Twarda” pomoc systemowa, czyli:
obowiązkowa separacja, okres na przemyślenie decyzji,
obowiązkowe świeckie kursy, korzyści i bonusy
podatkowe

Podsumowanie wyników 1/2

- **Rozwód jest zjawiskiem wieloaspektowym, a jego przyczyn należy szukać znacznie wcześniej, zanim nastąpi ostateczny kryzys.**
 - Często brak świadomości powodów rozstania, bagatelizowanie pierwszych sygnałów (np. problemy z codzienną komunikacją, nierozwiązywane konflikty).
- **To problemy i kryzysy małżeńskie stanowią społeczne tabu, a nie sam rozwód.**
 - Rzadkie rozmowy z rodziną czy znajomymi o kryzysach w swoim małżeństwie. Izolowanie od nich dzieci. Konsekwencja – brak transferu wiedzy i doświadczeń związanych ze sposobami radzenia sobie z problemami i błędami, których należy unikać.
- **Choć małżonkowie często mają świadomość, że nad związkiem trzeba pracować, to nie wiedzą, na czym polega ta praca i brakuje im do tego odpowiednich umiejętności.**

Edukacja w zakresie komunikacji i rozwiązywania problemów natury osobistej czy relacji międzyludzkich jest niewystarczająca (zazwyczaj taka edukacja pojawia się w kontekście zawodowym: np. kursy negocjacji biznesowych lub komunikacji z klientem).

Niska świadomość możliwości skorzystania z pomocy zewnętrznej w tym zakresie, metod jej udzielania oraz wiedza o miejscach, do których można się po nią zwrócić => pomoc dociera do osób jej potrzebujących sporadycznie, za późno, lub nie dociera wcale.

Potrzeba wsparcia systemowego. Polacy oczekują działań w celu zmniejszenia liczby rozwodów w Polsce, zarówno o charakterze edukacyjnym (nauczanie umiejętności rozwiązywania konfliktów między partnerami), jak i prawnym (mediacje, refundowana terapia, przywrócenie instytucji separacji).

Podsumowanie wyników 2/2

- **Istnieje społeczna świadomość dużej powszechności rozwodów.** Według Polaków rozwody to zjawisko coraz bardziej powszechne w Polsce. 71% Polaków przyznaje, że w ich najbliższym otoczeniu są osoby rozwiedzione, 17% rozwiodła się, a 16% osób deklaruje, że jest z rozbitej rodziny.
- **Duża wiara w miłość na całe życie, choć nie za wszelką cenę.** Większość Polaków jest zdania, że związek na całe życie jest możliwy, postrzegają rozwód jako porażkę i wirus trawiący społeczeństwo, a także widzą negatywne konsekwencje rozwodu, szczególnie w kontekście dzieci rozwodników. Jednocześnie jest duże przyzwolenie społeczne na rozwód w momencie, gdy małżonkom „się nie układa”.
- **Rozwód rodziców, niezależnie od jego przebiegu, jest trudnym doświadczeniem dla dziecka, gdyż jego dotychczasowy świat ulega rozpadowi.** Jednocześnie im bardziej rodzice włączają dziecko w proces, tłumacząc zaistniałą sytuację, dając przestrzeń do wyrażenia swoich emocji, tym mniejsze są negatywne konsekwencje rozwodu dla przyszłego funkcjonowania dziecka.
- **Odmienne postrzeganie rozwodów w oczach kobiet i mężczyzn.** Kobiety rzadziej przypisują sobie winę za rozwód, jednak są bardziej skłonne podjąć kroki w celu ratowania związku. Mężczyźni silniej odbierają rozwód w kategoriach porażki życiowej, ale są mniej otwarci na formy pomocy.
- **Około 1/3 małżeństw można uratować!** Choć osoby, które się rozwiodły, rzadko przyznają, że żałują tej decyzji, to 30% ma poczucie, że można było coś zrobić, aby nie doszło do rozpadu małżeństwa. W percepcji wszystkich Polaków także średnio 30% rozwiedzionych małżeństw mogło uniknąć tego kroku.

Wesprzyj Fundację

Te badania powstały dzięki wsparciu prywatnych darczyńców.

Bardzo dziękujemy za dotychczasową pomoc.

Jeśli raporty, reklamy społeczne i inne nasze aktywności uważasz za wartościowe, prosimy pomóż nam.

Istnieją trzy sposoby, w jakie możesz to zrobić.

1.

Za pomocą płatności internetowych
DotPay.pl
poprzez stronę internetową Fundacji:

<http://www.mamaitata.org.pl/pomoz>

2.

Bezpośrednia wpłata na rachunek
bankowy Fundacji w Alior Bank:

40 2490 0005 0000 4520 3441 2862

oraz dla wpłat z zagranicy

SWIFT/BIC: ALBPPLPW

IBAN: PL40249000050000452034412862

3.

Przekazanie 1% podatku:
Fundacja Mamy i Taty
KRS 0000 356 995

Kontakt

Fundacja Mamy i Taty

biuro@mamaitata.org.pl

Prezes Fundacji

Marek Grabowski

tel: +48 519 366 644

Strona internetowa Fundacji

<http://www.mamaitata.org.pl>

Facebook

[http://www.facebook.com/
FundacjaMamyiTaty/](http://www.facebook.com/FundacjaMamyiTaty/)

